

OPONENTSKÝ POSUDEK MAGISTERSKÉ PRÁCE

Prokš, Martin: *Game. Cesta do pevnosti Evropa*. Katedra sociální a kulturní antropologie, FF UPa, Pardubice 2020, 34 stran; 21 min. film

Vedoucí bakalářské práce: doc. PhDr. Oldřich Kašpar, CSc.

Předložená magisterská práce se zabývá současnou migrační problematikou a její aktérskou perspektivou. Autor se z titulu své práce snaží vyzkoumat okolnosti, podmínky, i formu tzv. Gamu, což je výraz rozšířený mezi migranty, který označuje pokus o nelegální překročení hranic. (str. 7)

Ve své práci se Martin Prokš snaží najít odpovědi na tyto výzkumné otázky: *Jakým způsobem se projevuje historicky nestabilní situace na Balkáně na řešení místní situace s migranty? A jaký dopad má odmítavý postoj evropského prostředí vůči migrantům, kteří uvízli před hranicí EU?* (str. 7)

Terénní výzkum byl realizován tři roky. Autor se prostřednictvím svého zapojení v různorodých dobrovolnických aktivitách i organizacích dostal do přímého kontaktu s aktéry, kteří vstupují do jednání kolem tzv. balkánské migrační trasy. Právě takhle pozice mu umožnila poznat a poskytnout relevantní obraz kolem situace migrantů v Bělehradě, Adaševci, Šidu, Sarajevu, Bihaći a Velké Kladuši.

V teoretické části své práce autor popisuje základní obrysy migračních teorií, které v průběhu textu propojuje s výpověďmi několika respondentů z různých končin světa, kteří se vydávají balkánskou trasou směrem do EU. Autor popisuje jejich životní příběhy a okolnosti jejich cesty do Evropy.

Co považuji v práci za největší přínos, je právě autorova schopnost prostřednictvím sebereflexe popsat různorodé etické konsekvence nejen samotného výzkumu, ale rovněž coby práce dobrovolníka. Díky tomu se čitateli dostává unikátní možnosti nahlédnout do neviditelných míst mediálních obrazů migrační krize ve snaze je dekonstruovat a zbavit povrchních nánosů mediální bezprostřednosti. Autor se v tomhle místě rovněž pokouší konfrontovat úskalí mediální a akademické interpretace a rovněž zdárně reflektuje vytváření určitých monopolů s právem mít moc nad tím, co a jak je lidem ukazováno.

Absolventský film Martina Prokše, pokračuje v tomto stylu a nabízí možnost nahlédnout do několika příběhů jeho aktérů, na kterých staví dramaturgii celého filmu. V metodologickém ukotvení audiovizuální části rovněž velice zdařile popisuje okolnosti vizuálně-antropologické interpretace a její úskalí. Kombinace textu a filmu v jeho podání funguje ideálně. Obě pasáže mohou figurovat individuálně, ale rovněž tak na sebe vzájemně navazují a doplňují se.

V celém projektu dbá na etické zásady své práce a snaží se veškerá data, se kterými pracuje, stavět tak, aby neohrozil především své informanty, ale rovněž ani sám sebe. Několikrát v průběhu výzkumu se ocitá v nelehkých situacích, kdy se musí správně rozhodnout a je nutné podotknout, že v tomto směru je autor v práci úspěšný.

Na čem si už ale autor nedal tolik záležet, jsou určité chyby v redakční úpravě, které nejsou zřejmé ani tak v samotném textu, jako spíše v obsahu, či v titulcích filmu. Ve filmu se rovněž nacházejí určité střihové a zvukové nedokonalosti, které bohužel zbytečně srážejí výsledný dojem z jinak vynikající vizuálně-antropologické práce.

V rámci obhajoby bych autora rád vyzval, aby se vyjádřil k tomu, jestli zvažoval nějakým, způsobem do filmu zařadit i kontext dobrovolnických aktivit, na kterých se spolupodílel a které by měly potenciál přiblížit divákovi situaci lidí žijících v táborech.

Předložená magisterská práce splňuje požadavky kladené na magisterskou práci studia oboru sociální antropologie a doporučuji ji k obhajobě s hodnocením B.

Dne 30. 08. 2020

Mgr. Milan Durňak, Ph.D